

vṛṣa-psu, a., als Stier sich zeigend, kräftig erscheinend.

-unā ráthena 640,10. | -avas (marútas) 640,7.

vṛṣabhbá, a. m., fast in allen Schattirungen dem verwandten vṛṣan zur Seite gehend, nur dass der substantivische Begriff „Stier, Bull“ häufiger und entschiedener hervortritt und als der eigentliche Mittelpunkt des Begriffes sich geltend macht. Auch wo es von Göttern gebraucht wird, sind sie mit Stieren verglichen, indem bald die Besamung oder Befruchtung, bald das Gebrüll den Vergleichungspunkt liefert. 1) m., *Stier, Bull*, auch b) in bildlichem Sinne; 2) *Gatte, Beischläfer*; 3) von Indra; 4) von Agni; 5) von andern Göttern; 6) *Bull, Besamer* mit Gen., auch 7) bildlich *Befruchter* [G.], oder 8) *Gebieter, Beherrscher* [G.]; 9) a., *männlich, besamend* vom Rinde und dem Gatten; 10) *mannhaft, kräftig, stark* von Personen oder Rossen; 11) *kräftig, stark* von Dingen. — Adjektiven (zu 1—8) vṛṣan, retodhā, sahásrareta, suréta, retín, sahásraçīnā, tridhātuçīnā, tigmáçīnā, cīnge cīcāna; — tuvigrīva, kakúdmat, gārṣteyá, priyósriya, sūbhárva, yuktá, babhrú, usriya, viçvárūpa; — túmra, tuvísmat, çusmín, satyáçusma, prátvaksas, bhímá, avakräksín, anānudá, anādhírsyá, ásādha, svarāj; — kánikradat, róruvat u. s. w.

-a (-ā 665,22.38) 3) indra 207,6; 280,5; 485, 11; 641,4; 864,5; 938, 7; 165,7; 171,5; 264, 3,21; 269,3; 485,21; 641,11; 665,22.38. — 4) agne 200,2; 249, 3, 6; 669,14; 194,11. — 5) rudra 224,4. 7. 15; soma 798,38. — 8) ksitínám 177,3; 473, 4; carsanínám 240,5; 705,18; 1006,3.

-ás 1) 116,18; 181,6 (nihsát); 289,17 (yūthé ní dadhāti rétas); 487,4 (-ás va zu lesen für -éva); 535,1; 669, 13; 822,9 (yūthé ni-sthás); 830,5; 901,3; 912,15; 928,6; 929,1; bildlich kīsnás 79,2; trídhā badhdhás 354, 3. — 3) índras 33,10; 203,12; 212,4; 270,5; 284,1 = 281,1 = 488, 5 (marútván); 384,11; 386,6; 394,4; 565,1; 54,2; 264,9; 265,18; 282,1 (kanínas); 463, 1; 488,21; 673,7; 702, 7, 20; 705,2; 820,2; 854,2; 937,2. — 4) agnís 128,3; 299,10;

301,3; 834,1; 31,5; 249,4; 355,8; 356,12; 382,4; 397,13(?); 834, 2. — 5) bríhaspátis 190,8; 514,1; 918,10; bráhmaṇas pátiś 214, 11; (rudrás) 224,6; (várunás) 272,5 (púrvas ~ jiāyān); 552,3; dyōs 412,6; (parjányas) 437,1; 617,1; sómas 782,7; 788,5; 797,9; 808,7; (Mond) 571,7; (sárasván?) 611,3. — 6) cāçvatí-nám 290,3; 617,6. — 7) matínám 458,2. — 8) píthivýás 485,21; stíyánám 485,21; 521, 2; jánánám 177,1; satám 192,3; divás rájasas píthivýás 1026, 3. — 9) dhenús 831, 7. — 11) ráthas 54, 3; drapsás 482,3; vájras 784,7; çúsmas 460,9. — 1) 853,2 (pacáni); 854,9; 621,2; bildlich 160,3. — 3) índram 281,5 = 460,11 (marútvantam); 313,8; 314,10; (gristís sasúva) 274,1; 320,5; 670,

2; 681,13; 702,1; 705, 6; 870,3; 874,10; 928, 5. — 4) 238,3. — 5) bríhaspátim 190,1; (sómam) 792,5; 820,11. — 8) cāndikánám 221, 8; carsanínám 296, 6; carsanínám 442,8; 459,1; 705,4; kīstínám 542,5. — 9) pá-tim 9,4 (bildlich). — 10) dáçadyum 33,14; 467,4.

-éna (-énā 33,13) 1) bildlich tigména ~ 33,13 (vájrena). — 3) 925, 11. — 11) bhānúnā 207,4. — 2) 836,10 (úpa barbṛhi ~ bāhūm). — 3) índrāya 312,20; 51,15; 103,6; 207,4. 5; 485,20.—4) agnáye 366,1; 355,12. — 5) (rudrāya) 224,8. — 8) ksitínám 614,1; ksitínám 1013,1.

-ásas 7) tráyas ~ tisí-nám dhisánánám 423, 2. — 10) átyás 177,2. — 11) ádrayas 207, 5.

-ás 1b) 920,3 (Presssteine).

-áni 11) áyudhā 207,6.

-ásya (-ásyā 595,4) 1) -ánaam 5) jyésthām ~ rávas 94,10; rétasi 1022,1 (índram).

vṛṣa-bhará, a., Männer hegend.

-án ádityán 889,3.

vṛṣabhánná, a. (aus vṛṣabhbá-anna zusammengezogen), kräftige Speise [ánná] geniessend.

-áya vṛṣabháya 207,5.

vṛṣa-máṇas, a., starken [vṛṣan 5] Muth [máṇas] habend.

-as indra 63,4; 318,6. | -ás (súryá) 167,7.

vṛṣa-mányu, a., starken [vṛṣan 5] Eifer [manyú] habend.

-avas 131,2 (neben sanisyávas).

vṛṣayú, a., brünstig, nach der Begattung verlangend [von vṛṣan].

-ús átyas ná yūthé ~ kánikradat 789,5.

vṛṣa-ratha, a., starken [vṛṣan 4] Wagen [rátha] habend.

-as vṛṣā (índras) 390, 5. | -ásas átyás 177,2; 485, 19.

vṛṣa-raçmi, a., starke [vṛṣan 4] Wagenstränge [raçmí] habend.

-ayas átyás 485,19.

vṛṣalá, a. [von vṛṣan], eine Art Deminutivbildung: Männchen, geringer Mann.

-ás sá_u (kitavás) agnés ánte ~ papáda 860,11.

vṛṣa-vrata, a., eines Stieres [vṛṣan] Werke [vrata] verrichtend.

-as vṛṣā (sómas) 774,11; 776,1.

vṛṣa-vrata, a., von Hengsten umschart [vrata Schar].

-ásas (marútas) 85,4.

vṛṣa-çiprá, a., die Lippen [çíprā] eines Stieres

731,4; bildlich gríhám 866,11; yúñjam 928, 9. — 3) mūrás (há-rayas) 277,6; vīriáni 280,1; váyas 869,3. — 4) trítiyam (vápus) 141,2; níde 297,11. 12; rávena 595,4; mahitvám 59,6; 166,1. — 9) dhenós 272,7. — 11) sómasya 207,6 (trípnuihi).

-ā [V. du.] 8) píthivýás 490,6 (parjanyaváta).

-ā [du.] 1) pretárā dhénós 337,5. — 5) mitrāvárunā 417,3; parjányaváta 891,9; (indrásomá?) 853,3.

-ásas 7) tráyas ~ tisí-nám dhisánánám 423, 2. — 10) átyás 177,2. — 11) ádrayas 207, 5.

-ás 1b) 920,3 (Presssteine).

-áni 11) áyudhā 207,6.

-áya (-ásyā 595,4) 1) -ánaam 5) jyésthām ~ rávas 94,10; rétasi 1022,1 (índram).